

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra MOD

Citation: Knudsen, Jakob: "Martin Luther", i Knudsen, Jakob: *Martin Luther*, 1915, s. 386.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj09val-shoot-idm139982998994448/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Martin Luther

sidder og glæmmer sin Kalvesteg forat tegne op. — Om jeg engang efter et Middagsmaaltid kom for Skade og — — Jeg mener forvist, han fangede den og skrev den ogsaa ind i sin Bogle

De nürnbergske Raadsherrer lo overdaadigt og høffligt.

Skjønt Martin Luther ikke blev nogen gammel Mand, følte han sig dog, i sine sidste Aar — som før er nævnt — meget nedtyngt af Alder og Sygdom. Og han kunde aldrig slippe for Arbejdet. Især var han nødt til uafbrudt at svare paa Breve og Forespørgsler, som indløb til ham fra hele den evangeliske Verden, tit om meget vigtige og vanskelige Sager. Han udbød ved Lejlighed: »Jeg er tung og træt og kold, det vil sige: gammel og unyttig. Jeg har fuldendt mit Løb, og der er intet andet tilbage, end at Herren lader mig samles med mine Fædre. — Her sidder jeg gamle, udlevede, lade, trætte, forfrosne og tilmed enøjede Mand og skriver. Jeg haabede dog, at man nu skulde unde mig døde Mand den Ro, som jeg synes jeg har fortjent.«

I de sidste Maaneder af sit Liv paatog han sig et saare besværligt og anstrængende Arbejde: med at faa sine kjære Landsherrer — som han kaldte dem — de to Brødre Albrecht og Gebhardt, Grever af Mansfeld, forligte. Hans Venner i Wittenberg, ogsaa Kurfyrsten, fandt det skammeligt, at den gamle, skrøbelige Mand skulde nøjliges, ofre sin Tid og vove sit Helbred paa Vinterrejser for disse »mansfeldske Svinehandeleres« Skyld. Han selv var ogsaa meget utilfreds med de to Brødre: »Som laa dér og kivedes om det usle Mammon, glæmte deres Broderskab for alt det timelige Skidt og Møg.« Men han syntes ikke, han kunde gaa rigtig rolig i sin Grav, før han havde faaet stiftet Fred imellem dem; de havde dog været gode Herrer for hans gamle Fader, saa det var billigt, at han ogsaa tjente dem, saa godt han kunde. Og hans Hjerte hang ved Mansfeld, som det hang ved hans Barndom, — og det gjorde ham meget ondt, at han i mange Aar havde været forhadet af den jævne Befolkning dér paa Grund af hans Optræden mod Bønderne i 1525. — Han svarede Grev Albrecht paa dennes Indbydelse: »Det maa ikke komme an paa en otte

Dage, skjønt jeg har meget at bestille; dem vil jeg vove paa det, forat jeg med Glæde kan lægge mig i min Kiste, naar jeg først har seet mine kjære Landsherrer forligte med venlige og samdrægtige Hjerter.»

Han var der først i Oktober 1545, men kom ingen Vej med dem. Saa var han der ved Juletid, men fik hellerikke da Forhandlingerne bragt til Ende, thi Magister Philip, som var med, blev forkjølet i den strænge Kulde og meget syg, saa de maatte forkorte Opholdet. Men Doktor Luther lovede, at han skulde komme igjen i Slutningen af Januar, naar Greverne saa vilde vise sig mere forsonlige.

Løverdagen den 23. Januar, i en klingrende Frost, kørte han saa af Sted fra Wittenberg. Fru Kätthe var overmaade bekymret ved hans Afrejse. »Ja, lad mig nu i Fred med Dine Bekymringer,« sagde han meget venligt til hende, »jeg har jo en bedre Beskytter end Dig og alle Engle; han ligger i Krybben og ved en Jomfrus Bryst, men sidder alligevel ved Gud Fader almægtiges højre Haand.»

Denne Gang havde han ikke Magister Philip med, men derimod sine tre Sønner, Hans, Martin og Poul (den yngste af dem var tretten Aar gammel), som vilde besøge deres Farbroder Jakob i Mansfeld, --- og deres Husierer Rutfeld.

Da de var naaet til Halle, maatte de blive der i tre Dage hos Præsten Justus Jonas; thi Saale var gaaet over sine Bredder og havde spærret alle Veje fra Byen med Vand og store Isblokke.

Samme Dag, de var ankomne, skrev Doktor Luther til Fru Kätthe, paa sin sædvanlige spøgende Manceer:

»Til min kjærlige, kjære Kätthe Lutherinde i Wittenberg.

Naade og Fred i Herren. Kjære Kätthe! Idag Klokker 8 ankom vi til Halle, men er ikke kjørt videre ad Eisleben til, thi her mødte en stor Gjendøberske os med store Bølger og Isblokke og truede med at gjendøbe os. Og tilbage kan vi hellerikke komme for Mulda-Flodens Skyld. Saa nu har vi her maattet ligge stille i Halle midt imellem Vandene, ikke fordi vi var tørstige efter at drikke det, tværtimod vi har drukket godt Torgauer-Øl og god Rhinskvin i Stedet for; derved har vi vederkvæget og trøstet os, indtil Saale kunde faa udraset. Jeg havde ikke troet, at Saale kunde gjøre saadanne Spring og styrte ind over